

Den latinamerikanska vänsterns nederlag och lärdomarna av dem

Den latinamerikanska vänsterns nederlag och lärdomarna av dem

Det räcker inte med att vinna val så länge statsapparaten är intakt. Det konstaterades redan av socialister för länge sedan. Denna sanning har visat sig stämma alltför väl. I artikeln diskuteras den latinamerikanska vänstern och artikelförfattaren framhåller Mexiko som ett undantag till regeln. Tänkvärt.

USA är djupt inblandat i allti Latinamerika

Under många år vann den latinamerikanska vänstern valen men förlorade den verkliga makten. Den kom till makten, intog palats, förvaltade budgetar... men lämnade de strukturer som historiskt sett kontrollerat staten intakta.

Man talade om progressivism, rättigheter, nya narrativ, men undvek att ta itu med det väsentliga: Den dömande makten, de ekonomiska apparaterna, valsystemen, de gamla strukturerna som utformats för att ingenting ska förändras.

Idag, inför högerens frammarsch i Chile, Argentina och andra länder i regionen, firar den mexikanska oppositionen som om det vore ett automatiskt nederlag för den vänsterorienterade modellen?

Men den tolkningen är felaktig. Bekvämt. Och djupt ytligt. För det som händer i dessa länder är inte vänsterns misslyckande, utan ett straff för en vänster som inte vågade styra på allvar. Det var inte ideologisk överdrift. Det var inte radikalism. Det var inte populism. Det var ljumhet.

Chile är det tydligaste exemplet. Man försökte styra på en institutionell struktur som ärvts från Pinochet, utformad för att förlama staten och skydda kapitalet. Man ändrade inte grundlagen i grunden, man bröt inte upp låsen, man demonterade inte de faktiska maktstrukturerna. Systemet motstod... och väntade. Idag återvänder högern med dunder och brak.

Argentina följde samma väg. Kirchnerismen styrde utan att demontera. Rättsväsendet, medierna och det finansiella kapitalet förblev intakta. Milei uppstår inte ur tomma intet: han uppstår ur en utmattnings av en vänster som inte rörde vid de verkliga intressena.

Bolivia och Honduras upprepade formeln: att komma till makten utan att omforma staten. Och när systemet inte förändras, återupprättas det förr eller senare.

Om man vill förstå varför Mexiko lever i en annan verklighet, måste man titta på obradorismen. Andrés Manuel López Obrador förstod något som den latinamerikanska vänstern ignorerade: om man inte förändrar maktstrukturerna, slukar makten en.

Därför gick han inte till ytterligheter. Han bröt inte med marknaden, han exproprierade inte i stor skala, han isolerade inte landet. Han bytte ut den neoliberala modellen mot en liberal modell med stark statlig styrning. Han radikaliserade inte retoriken: han radikaliserade strukturen. Han omstrukturerade rättsväsendet och tog bort dess roll som en mur som skyddade den gamla regimen. Han avskaffade autonoma organ som fungerade som fästen för den ekonomiska makten. Han tog bort företagets kontroll över valsystemet. Han avskaffade den teknokratiska utbildningsmodellen som hade gjort den offentliga utbildningen till en förlängning av marknaden.

Det var inte improvisation. Det var strategi.

Och här kommer den obehövliga frågan, den som ingen vill ställa: Varför lyckas inte högern i Mexiko, till skillnad från Chile eller Argentina, omorganisera sig som ett verkligt alternativ till centralmakten? Är det en slump? Eller beror det på att den gamla regimen för första gången berövades kontrollen över statens viktigaste maktmedel?

Det är ingen anklagelse. Det är ett politiskt konstaterande.

AMLO styrde inte bara: han förankrade vänstern i makten. Genom att förändra strukturerna minskade han drastiskt möjligheten för det gamla systemet att återvända, åtminstone på kort och medellång sikt. Därför kan högern vinna kommuner, delstater och medieutrymme. Men den centrala makten kommer att förbli svår att erövra under många år. Det enda verkliga hotet mot projektets fortlevnad kommer inte från utsidan. Den kommer inifrån. Från splittringen. För när en rörelse splittras gör den det arbete som motståndaren inte kunde göra.

Oppositionen firar andras nederlag utan att förstå läxan: man förlorar inte genom att förändra för mycket, man förlorar genom att inte förändra någonting. Och det är idag skillnaden mellan Claudia Sheinbaums Mexiko och resten av Latinamerika.

LA DERROTA DE LA IZQUIERDA LATINOAMERICANA: LA LECCIÓN QUE LA OPOSICIÓN FESTEJA SIN ENTENDER

Edgardo López Robles, Mexikansk politisk debattör, FB 251220

HÄV BLOCKADEN AV KUBA!

Bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Eller skicka ett bidrag till Stödfonden!

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Bidrag till insamlingen ?Mediciner till Kuba?

PG 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72